



Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 14. Transtorrentem Cedron. Mysterium in ipso nomine continet hic torrens, quo declaratur grissuum Saluatoris obscuritas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

taem hanc esse egregie munitam, maris fortitudinis, turribus circumquaque altissimis, propugnaculis vallibus inter se distinctis inexpugnabilem: Hoc nouerit, arma hic feruari omni-
regna & bellicum apparatus copiosissimum. Sed impeto hanc omnia nihil sunt si Deus inde aduertat eius custos: si namque deficiat hic, nec militis, nec vigiles, nec turres, nec arma, vel hi-
iustitiam efficiere poterunt. Nisi Dominus custodierit ciuitatem, frustra uigilat qui custodit eam.

Egregie munitus erat populus Israel quando egredietur de Aegypto cum omnibus armis Pharaonis & Aegyptiorum qui maris fluctibus obdormierant, quorum cadauera Deus eiecerat ad litus maris at mis suis extendenda: unde dicitur.

Ita 73. *Demum ascederunt filij Israel de terra Aegypti.*
V. Nihilominus quando uictulum ut Deum adorantem non Deus ab illis se substraxit, inquit S. Eloquentes quom: nam descendens Moyses inuenit illos h. 17. *Uolens & inermes resistendis hostibus impotentibus. Ita, Aeron nudum inter hostes constituerat. Ex-
militum, eum quantumvis sit aliquis armatus, si deficiat
Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat
inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti
Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti***

Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti*

Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti*

Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti*

Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti*

Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti*

Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti*

ita illud Isaia, *Relinquitur filia Sion, et umbra. Isa. 1. 2. culum in uinea, & sicut rugulum in eorum. r. r. r. & sicut ciuitas qua ualuitur*: de quibus aliis dictum est. Idem tibi o anima liceat mihi proponere, caue tibi, ne à te Iesus egrediatur: si uamque discedat omnibus nudaberis gratia, donorum, sapientiae, consilij, fortitudinis, uirium, omnique boni subsidij: in te uero nullo resistente concta turmatum irruent mala, te tu perdet inimici, ut non sit qui detinet irruentes, Quam bene uersatus in hac scientia Dauid erat, quando congregatos in concilio hostes suos audiuit colloquentes. *Qui custodiebant animam meam concilium fecerunt in unum dicentes: Deus dereliquit eum, comprehendat & persequimini eum: quoniam non est qui eripiat. Responde mihi Rex sanctissime, numquid compertum est inimicis tuis, quod quamuis à te Deus discedat, tibi remaneat milites corporis tui cultodes, praesidia, fortes exercitus, munitiones, thesauri, turris hae Sion inexpugnabile propugnaculum? Qua ueritate dicunt: Deus dereliquit eum, non est qui eripiat? Ex ueritate loquuntur: etenim recedente Deo, nullum remanet sufficiens propugnaculum, nec potentes exercitus, nec fortitudo, nec muri, nec vallum, languet omnis armatura fortium: etenim Deus est, qui omnibus his vires imperit & ipso deficiente omnia deficiunt de quibus aliis laus egimus.*

Ita 73. *Demum ascederunt filij Israel de terra Aegypti.*
V. Nihilominus quando uictulum ut Deum adorantem non Deus ab illis se substraxit, inquit S. Eloquentes quom: nam descendens Moyses inuenit illos h. 17. *Uolens & inermes resistendis hostibus impotentibus. Ita, Aeron nudum inter hostes constituerat. Ex-
militum, eum quantumvis sit aliquis armatus, si deficiat
Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat
inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti**

Ita 73. *Demum ascederunt filij Israel de terra Aegypti.*
V. Nihilominus quando uictulum ut Deum adorantem non Deus ab illis se substraxit, inquit S. Eloquentes quom: nam descendens Moyses inuenit illos h. 17. *Uolens & inermes resistendis hostibus impotentibus. Ita, Aeron nudum inter hostes constituerat. Ex-
militum, eum quantumvis sit aliquis armatus, si deficiat
Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat
inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti**

Ita 73. *Demum ascederunt filij Israel de terra Aegypti.*
V. Nihilominus quando uictulum ut Deum adorantem non Deus ab illis se substraxit, inquit S. Eloquentes quom: nam descendens Moyses inuenit illos h. 17. *Uolens & inermes resistendis hostibus impotentibus. Ita, Aeron nudum inter hostes constituerat. Ex-
militum, eum quantumvis sit aliquis armatus, si deficiat
Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat
inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti**

Ita 73. *Demum ascederunt filij Israel de terra Aegypti.*
V. Nihilominus quando uictulum ut Deum adorantem non Deus ab illis se substraxit, inquit S. Eloquentes quom: nam descendens Moyses inuenit illos h. 17. *Uolens & inermes resistendis hostibus impotentibus. Ita, Aeron nudum inter hostes constituerat. Ex-
militum, eum quantumvis sit aliquis armatus, si deficiat
Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat
inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti**

Ita 73. *Demum ascederunt filij Israel de terra Aegypti.*
V. Nihilominus quando uictulum ut Deum adorantem non Deus ab illis se substraxit, inquit S. Eloquentes quom: nam descendens Moyses inuenit illos h. 17. *Uolens & inermes resistendis hostibus impotentibus. Ita, Aeron nudum inter hostes constituerat. Ex-
militum, eum quantumvis sit aliquis armatus, si deficiat
Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat
inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti**

Ita 73. *Demum ascederunt filij Israel de terra Aegypti.*
V. Nihilominus quando uictulum ut Deum adorantem non Deus ab illis se substraxit, inquit S. Eloquentes quom: nam descendens Moyses inuenit illos h. 17. *Uolens & inermes resistendis hostibus impotentibus. Ita, Aeron nudum inter hostes constituerat. Ex-
militum, eum quantumvis sit aliquis armatus, si deficiat
Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat
inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti**

Ita 73. *Demum ascederunt filij Israel de terra Aegypti.*
V. Nihilominus quando uictulum ut Deum adorantem non Deus ab illis se substraxit, inquit S. Eloquentes quom: nam descendens Moyses inuenit illos h. 17. *Uolens & inermes resistendis hostibus impotentibus. Ita, Aeron nudum inter hostes constituerat. Ex-
militum, eum quantumvis sit aliquis armatus, si deficiat
Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat
inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti**

Ita 73. *Demum ascederunt filij Israel de terra Aegypti.*
V. Nihilominus quando uictulum ut Deum adorantem non Deus ab illis se substraxit, inquit S. Eloquentes quom: nam descendens Moyses inuenit illos h. 17. *Uolens & inermes resistendis hostibus impotentibus. Ita, Aeron nudum inter hostes constituerat. Ex-
militum, eum quantumvis sit aliquis armatus, si deficiat
Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat
inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti**

Ita 73. *Demum ascederunt filij Israel de terra Aegypti.*
V. Nihilominus quando uictulum ut Deum adorantem non Deus ab illis se substraxit, inquit S. Eloquentes quom: nam descendens Moyses inuenit illos h. 17. *Uolens & inermes resistendis hostibus impotentibus. Ita, Aeron nudum inter hostes constituerat. Ex-
militum, eum quantumvis sit aliquis armatus, si deficiat
Ita 124. *Deus, sibi persuasit se esse uelut nudum, omnibus eratum viribus & armis quibus resistat
inimicis: unde sine ulla difficultate, & aperta ianua ad illum labores, infortunia, pestis, fames, & mors ingredientur. O ciuitatem malefortunam quam iusto ordine in te modo uideamus Hieremae lacrymas, qui satis amarè te deservisti**

§. 14. Trans torrentem Cedron, Mysterium in ipso nomine continet hic torrens, quo declaratur gressum Saluatoris obscuritas.

32. **Q**uo precor tendit Dominus? in alteram I. partem torrentis Cedron Trans torrentem Quis ille Cedron Ne vacuum credideris esse mysterium. Nonnulli capiunt hoc uerbum Cedron, quasi torrens genitiuum Graecum id est torrentem Cedronum, Cedron quod transierit Dominus torrentem Cedronum. a Ho. 17. Atque in eo mirabile inueniunt allegoriam. In Num. 55. litteris Cedri duo singulariter significant. h. lib. 32. Primum Angelos caeli, prout prosequuntur O. Moys. 24. rigues a D. Gregor. h. ita nominat illos; Ba. c. Nu. 24. laam & Cedros iuxta aquas, & Ezechiel. 4. Ced. d. Ezech. 46. dros montis deliciarum. Secundum, antiqui & e. Ho. 6. 10. Sancti Patriarchae ac Prophetae, ut demonstrant Exod. 6. idem Origenes, & D. Basil. sperillas signifi. Ho. 11. 10. cantur, quos Propheta Regius appellat Cedros Ezech. Libani, Egressus est Dominus de Hierusalem, f. Ho. in fira in monte Sion, & descendens ac transiens p. Ho. 28. T. 3. torrens - p. Ho. 28.

Handwritten number '149' in the right margin.

torrensque Cedros omnes petrastravit: quia nunc, teste D. Paul. legatione sua functus, et psalms David, descendit, de superna celsitudine diuinae suae maiestatis usque ad passionis suae humilitatem, transiens & post se relinquens omnes Angelos, omnibus illis se demonstrans inferiorum. *Eum qui modo quam Angelis minoratus est, videmus lesu propter passionem, etc.* Nunc similiter transiit torrentem Cedron: quia passionis suae torrentem transiens, quem hoc nomine idem David inscribit, perfecte cunctas implet Prophetias quas verbis suis nobis. Prophetas reliquerunt, scriptisque suis interuerunt, iuxta eiusdem testimonium. *Ecc. ascendimus Hierosolymam & consummabimus omnia quae scripta sunt per Prophetas de filio hominis.*

Porro iuxta rei veritatem non hoc sensu nomen illud Cedron excipiendum est ut significet Cedros: quas nullas ibi creuisse noscimus, & constat ex S. Scriptura: sed nomen est proprium illi torrenti qui vocatur Cedron, eo modo quod vult de quatuor fluminibus ex paradiso profluentibus, vocatur Phison. Unde nomen non est Graecum sed Hebraicum, quod sapientia S. Pagina illi inscribit, atque in illo multa memorata dogmata contigisse narratur. Diuina plane sapientia D. Ioannes hic nomen illi proprium posuit, ut tam insigni praediceret mysterio, quod in illo monstratur, quam principaliter ex eo quod torrens hic figuram Christi in hac occasione praetulerit. Cedron nomen est Hebraicum, & tenebras significat. Impositum est hoc illi torrenti nomen: ut enim per vallem defluebat, licet amplas esset, erat tamen profundus, inter montem Sion, in quo aedificata erat Hierusalem & montem Oliveti, erat obscurus & tenebrosus, ut sol illum non illuminaret permagnis illis coelestis umbris ex montibus illis, quas vallis huius augebat arborum multitudine.

Vide A. de Hierosolym. n. 202

I. Christus iam iam passurus, omnem hanc obscuram & tenebrosam vallem petrastravit: Primò ad declarandum id quod modo diximus, quod nimirum morte sua perfecte & integrè completeret omnes figuras & umbras S. Scripturae, quam admirabili symbolo torrens hic umbratus & obscurus exprimebat. Ipse Deus illam significauit in figura mystici torrentis quem ostendit Vati *Ezechiel. 1.* Ezechiel, qui egrediebatur, quasi per portam templi & in quibusdam locis ita tenuis erat, ut ad talos tantummodo attingeret, postquam illum debilis auicula peruadere: in aliis vero profundior erat, & ad genua usque ascendebat: in aliis usque ad pedes quem non nisi animalia grandiora peruadere poterant. Tandem in aliis

II. *Allegoria*

tantae erat profunditatis ut transire non posset, nec illum transire valerent ceteri licet leuissimi, nec elephantes etiam robustissimi. Ecce quam admirabile SS. litterarum Hierosolymicum, torrens qui procedit de templo spiritus sanctus & per eius portam egreditur: quatenus haec. Ota Prophetarum eius sanctorumque scriptorum: *Locutus est per os Sanctorum, quia saeculo sunt Prophetarum eius.*

Aliquando defert aquas adeo humiles, ut illas transire possit humilis & hebes intellectus, quales sunt historiae quas referunt & doctrinae morales legis naturae: alias profundiores ad quae ingenia requiruntur eminentiora: idcirco magis, sicut testatur D. Hieronymus a iumentis hoc magister suo D. Gregor. Nazianz. & ille et Origine, & Hebraei quidam notauerunt S. Scripturae partes, quas omnes legere poterant: alias autem quae tantum legenda concedebantur illis, qui litteras proficebantur usque ad triginta annos ut erant Cantica & quaedam epistola Prophetarum Ezechielis: Erant & alia loca tam impenetrabile profunditatis, ut abyssi essent incomprehensibilis, quae nec ipsi supremorum Seraphim intellectus in omnibus & per omnia valerent comprehendere. Torrens est adeo vmbrosus, ut non sit vel vmbra vespum, sed nec vmbra litterae, quae velut in vmbra non continet aliquid de Christo mysterium. *Vosram habem legem futurorum honorum, non ipsam imaginem ritum.* Sic scribit Apostolus. Totum hunc vmbrosum petrastravit nunc Christus Torrens: quia ut ipse praedixerat, modo complet omnes figuras has & umbras, idque tam perfecte ut dicere poterit. *Consummatus est, & decessit* et eo ipso momento a summo usque deorsum velum illud laceraretur quod Sancta Sanctorum obumbrabat seretque omnibus aperiret & manifestum.

Secundo: nomen hoc Cedron posuit Evangelista Ioannes, quod interpretatur obscuritas, ut nobis obscuram ita ostenderet celsitatem originem, quae via haec Dominice Passionis officium dicitur: obscuritas in tempore quo concepit. *Erant quae ante nunc*: obscuritas in intellectu Principum obdormientium & Sacerdotum: nam propria maiestas obscurata erat, in hac sacris legibus conuenerunt concilia: Obscuritas in corde Iudei ex caligine cupiditatis: obscuritas in oculis ministrorum & militum qui tot laqueis & facibus instructi Christum quaerebant, quem habebant sibi praesentem, nec tamen eum cognoscebant: obscuritas in tribunali Caesareis enim Christus ita distincte clarè loquebatur, atque lucem illam effunderet quae vitam sibi compa-

omnipotens, illum et blasphemum morte condemnat: obsecratis in aula Herodis: cum enim coram ipso staret oculi sapientia, illum iudicium et amensiam: obscuritas in pretorio Pilati: cum enim sol hic diuinus in conspectu illius radios veritatis emitteret lucidissimos, non illos tamen cecobrio animaduertit, & cum illi euidentissima claritate eius pateret innocentia quem presentem sibi detinebat, non tamen illam agnoscere aube ambitionis & amicitia: Cæsaris contentis obscurissima: obscuritas in tota terra: Nam *inuisa facta sunt super uniuersam terram: Obscuritas in celo in illo diuino concilio tantæ celestiadis ut ipsi maxime lyncei & aperti oculi illud aliquid non possint & peritari. Dicitur tu quomedia die terram horrenda flagitia conspicerentur per vt D. Chrysost. confido, lucem suam retrahent, quæ in fulgentis man.*

Patres quos modo redemptor incipit per passionem sue torquentem, & quos ingreditur tanta inuoluntate caligine & sic omnem solis lucem excludit ac totius lumen creaturæ ut illo conspectu & inordinati esse videantur, sic mundus doctorum doctissimi iudicant. *Not prædicantur Christus crucifixum, Indis quidem scandalum, gentium autem salutem. Gressus sunt hi amplius & sublimes quibus diuinus hic sponsus ingreditur de monte Sion in quo Hierusalem sita est, ad montem Oliuarum: Ecce iste uenit saluans in manibus, transiens collis. Vallem hanc transeat & transeat in iherosolim, ut eos capere non possit tota terra sapientia.*

Audiamus a postolom hæc attestantem. *Sapientiam autem inuenimus in uis perfectos sapientiam uis uis huius seculi, neque principu huius seculi, qui de fructuatur, sed loquimur Dei sapientiam in uis quæ abscondita est. Et. Quam nemo principum nouit, seculi cognouit. Idcirco hanc magis conuincam ac feruentem Deo offerebat orationem, quæ lucem eius celestem impetraret ad huius caliginis illuminationem. *Flecto genua mea ad præsem Domini nostri Iesu Christi, ut det uobis spiritum sapientie. Et. Ut possitis comprehendere quæ filianis longitudo, sublimitas & profunditas. Pergeuimus hic cum SS. Patribus eticis obscuræ misterium, quam his describit dimeasionibus latitudine, longitudine, sublimitate, & profundo. Nouerat ipse dixisse Ihsam gressus hos tot tenebris conclusos, ut sine eiusdem luce, qui illos ponit & figebat penetrari non possent ea, quæ in illis conspicebantur, obscura mysteria. *Oculus non uidit, auris non auis, te, quæ præparasti expectantibus te.***

His congruenter expendit D. Gregor. quod *Hom. 2. in dum Dominus Hierosolimam proficereetur Euangel. posturus, & huius Sacramenti rationem diste. VII. is suis intinaret uerbis ita distinctis ac claris Ipsam A. ut clariora esse non possent, nullis uentis mictæ. postoliphon, nulla profertis enigmaria, nullas similitudines, sicut alis pro more habebat sicutum tellex. omnia propria denotans nominibus: Ecce *apertum. dimus Hierosolimam, & filius hominis uisidit. Matt. 20. Principibus Sacerdotum, & eandem uisidit. Luc. 18. tradent eum gentibus, ad illudendum, fugellam. Luc. 18. dum & conspuendum & postquam flagellauerint 34. occiderint eum: & cum tam distincte loqueretur, nec uerbum tamen intellexerunt: nam ut quid admiratione dignum tenet hoc D. Lucas, duplicans & triplicans loquenti formulam, quæ declarat quàm obscurum hoc illis fuerit quod tot eluciarum circumstantiis Christus proferebat, quæ nescit que gressus hi tenebris essent inuoluti. *At ipse nihil horum intellexerunt. Et erat uerbum absconditum ab eis, & non intellexerunt quæ dicebantur. Idcirco confestim ibidem Christus lumen cæco restituit (ita D. Gregor.) nam per hoc indicat diuine suæ manus lucem & miraculosos oculos sua misericordia concessos nec cæcario requirit quibus tantæ caliginis gressus clarius intelligantur. Illos autem oporteret a Deo requirere, quibus ille tunc illuminatus exultabat: *Domine ut uideam. Et enim ista Luc. 18. crucis eius mysteria tantis tenebris obuoluunt. 34. tur ut hæc capere non sufficiat, quod in morte hæc uita lateat, in labore requies, honor in ignominia, diuinitas in paupertate, gloria in opprobrio.****

O quàm raro gressus hos inambulati. O quàm VIII. patim illos intelligit. Tu ipse considera quid sit Nec tu quod inquiris, quod fugis & si tibi uideatur in. quæque sullum quando te monemus, ut carne tuam mor. illam ca. tifices & crucifigas, quod enim qui illam amat, pis. illam odio habeat, ut uitam tuam contrectas & quasi mortuam circumferas, qui namque eius lu. det conseruationi ille est qui eiusdem incumbit perditioni: ut illi beneficia qui moluit te crucifigere, ut ad grauiorem ignominiam & iniuriam, caput profundius inclines, & os striculus tanto concludas: & libera manu facultates illas effundas, quas ut uita tua sanguinem possides uirtutillimum, in pauperum & egenorum conuolumentum, Gressus sunt per uisidolam torrentem Cedron: etenim ex eo quod agis liquido constat, quod, postquam tibi hoc ipso meridia. no sole clarius indicauimus, dicere possumus: *At ipse nihil horum intellexerunt, & erat uerbum.*

Handwritten initials or markings on the right page, possibly 'AV' or similar.

absconditum ab oculis eorum, & non intelligebant
 qua dicebantur. O Deus! ipse vobis oculos aper-
 iat, inquit Apostolus: hoc etiam perpetuo
 deprecor ut vobis lucem infundat, qua distincte
 clarèque cognoscatis immensas diuitias à Deo
 in cruce sua reconditas. *Obsecro ut Deus Pater
 gloria det vobis spiritum sapientis & revelationis,
 in agnitione eius: illuminatos oculos cordis vestri
 ut scitis qua sit spes vocationis eius, & qua diu-
 itia, gloria, hereditas eius in sanctis. Vocat te
 Deus ut sub vexillo crucis suæ resideas, illum-
 que tibi imponas, carnem tuam coercens vitam,
 que mortificans. Ipse te illuminet & oculos tri-
 buat clarissimos quibus intelligas hic omnia
 eius bona contineri.*

§. 15. Trans torrentem Cedron. Torrens hic Christum præfiguratur, transiit il-
 lam, sicut David: quoniam non sicut ille
 fugiens, sed ostendens à sapientia vinci ma-
 litiã.

¶ 34 **S**impliciter has rationes ex sola significa-
 tione nominis huius torrentis: potè sunt
 & aliæ multæ sublimes, quas colligimus ex
 eo quod in illo contigisse perhibetur. Fuit torrens
 hic Cedron celeberrimus non tantum quod
 proximus esset Hierusalẽ, sed quod fuerit quasi
 quoddam generale & commune sordium sacri-
 legarum templi, vrbisque, receptaculum; illis in
 valle per quam decurrebat combullis, demum in
 illum omnes cineres iniiciebantur (ut testatur
 Adricomius) ut ad nihilum redigerentur, & am-
 plius non apparerent: vnde ex iniectis torrenti
 sordibus, turbidus ipse & immundus defluebat,
 templum verò & ciuitas sordibus omnibus &
 immunditiis erant expurgata. Ita testatur nobis
 Spiritus sanctus accidisse sub impetu Re-
 gis Aia: Pater illius templum totamque Hie-
 rusalem idolis repleuerat execrãdis, nominatim
 autem idola Dei Priapi non ferendæ turpitu-
 dinis. Suscepit regni habenas Aia & diuino per-
 citus æstro, tantos voluit delere penitus immu-
 ditias sordesque expurgare; hoc igitur egit: idò-
 lum illud & alia quoque contregit & combullit
 in torrente Cedron eorum illi cineres iniiciens.

3. Reg. 15. *Subuertit ipse cum eius, & contregit simulacrum
 turpissimum, & combullit in torrente Cedron. Idem
 contigit piissimo Regi Ezechia: etenim Pater
 illius impiissimus Achaz tot exeterat in Hie-
 rusalem idola, ut §. testetur eloquium. Fecit al-
 taria in vniuersis angulis Hierusalem, in omni-
 bus quoque vrbibus Iuda extruxit aras ad tri-
 mandum ihous, atque ad iracundiam prouocatis
 Dominum. Illo motu in Regem extollitur fi-
 lius eius Ezechias: cepit hic pollutionis tem-
 pli mundare vrbemque tor sacrilegis expurgare
 immunditiis. Præcepit mundari omnia, cun-
 ctasque sordes colligi atque in torrentem con-
 iici Cedron. Extulerunt omnem immunditiã,
 & asportauerunt ad torrentem Cedron.*

Idem refertur §. litteræ de pronepote illius
 Rege Iosia religione feruentissimo: cum enim
 pater eius Ammon & auus Manasses omnigena
 intulissent idola abominanda, illisq; non par-
 uam multitudinem Sacerdotum & sacrificiarum
 consecrassent: ipse ad regni gubernacula coactus
 quem ea de causa multum extollit Spiritus S.
*Talis abominatio impietatis) ilicò omne hanc
 colluuiem idolorum & altarium impiissimã ab-
 stulit cunctaq; deiecit in valle torrentis Cedron,
 omnem hanc igni tradens impietatem, & ciner-
 es demergens in torrente, ne posthac amplius
 apparerent. Præcepit Rex ut prouocent de templo
 Domini omnia vasa, que facta fuerant Baal, & in
 loco vniuersa milita caeli, & combullit ea foris
 Hierusalem in canallem Cedron, & Mundant,
 Iudam & Hierusalem. Idcirco nomen accepit
 vallis per quam labebatur hic torrens, ut dicitur
 tur: Vallis conuersionis. Non tantum quis ibi-
 dem diuina iustitia in extremodie iudicii, quod
 hic instituetur, reprobos concidet condicione
 perualida: sed etiam quia in eodem loco gra-
 uissimi necabantur peccatores & combureban-
 tur, horumque cineres torrenti Cedron iniicieban-
 tur.*

Ita refert Iosephus: quod dum Sacerdos sum.
 mus Ioiada peruersam illam puirte voluit in-
 cantatricem (sic eam inscribit) Reginam Atha-
 liam interfectricem omnium eorum qui erant de
 semine Regis: iussit illam trahi ad vallem Ce-
 dron, ut nec puluis illius superesset, licet illi qui
 iustitiam exequerentur confestim illam ibidem
 trucidãrunt. Perpende quã expressum torrens
 hic symbolum refert Saluatoris. Erat hic in se
 atque ex natura sua aquarum torrens lymphas. Per
 rum: porro turbabatur immunditas in se receptas
 omnes templi & ciuitatis Hierusalem immun-
 ditias. Christus in se torrens erat & fons aqua-
 rum limpide fluentium gratiarum & virtutum:
 verumtamen æternus Pater effecit illum nostro.
 tum scelere commune receptaculum in quem
 omnia cõiecit. Testem adduco veridicũ Iliã.
*Pasit Deus in eo iniquitatem omnium nostrum,
 quibus ita turbulentus equalis, eiusq; sunt aquæ
 oblituraz.*